

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного
господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я

Кафедра медико-психологічних дисциплін

08-03-15М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт із навчальної дисципліни
«Діагностика і моніторинг стану здоров'я»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія,
ерготерапія» спеціальності 227 «Фізична терапія,
ерготерапія» денної форми навчання

Рекомендовано
Науково-методичною радою
з якості ННІ охорони здоров'я
Протокол № 03 від 20.11.2020 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до лабораторних робіт із навчальної дисципліни «Діагностика і моніторинг стану здоров'я» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Григус І. М., Смольська Л. М. – Рівне : НУВГП, 2021. – 34 с.

Укладачі: Григус І. М., доктор медичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту охорони здоров'я; Смольська Л. М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри медико-психологічних дисциплін.

Відповідальний за випуск: П. С. Подоляка, кандидат медичних наук, в.о. завідувача кафедри медико-психологічних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» Нестерчук Н. Є.

© Григус І. М.,
Смольська Л. М., 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	6
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	7
Лабораторне заняття № 1. Вчення про здоров'я	7
Лабораторне заняття № 2. Адаптація. Поняття про норму та її Види	8
Лабораторне заняття № 3. Поняття про хворобу, етіологію та патогенез	9
Лабораторне заняття № 4. Основи діагностики	10
Лабораторне заняття № 5. Суб'єктивне обстеження	11
Лабораторне заняття № 6. Об'єктивні методи обстеження	13
Лабораторне заняття № 7. Діагноз та його види	14
Лабораторне заняття № 8. Обстеження та визначення стану дихальної системи	15
Лабораторне заняття № 9. Обстеження та визначення стану дихальної системи: аускультация, лабораторні та інструментальні методи	16
Лабораторне заняття № 10. Обстеження та визначення стану серцево-судинної системи	17
Лабораторне заняття № 11. Обстеження та визначення стану серцево-судинної системи: аускультация, лабораторні та інструментальні методи	18
Лабораторне заняття № 12. Обстеження та визначення стану системи травлення	20
Лабораторне заняття № 13. Обстеження та визначення стану системи травлення: аускультация, лабораторні та інструментальні методи	21
Лабораторне заняття № 14. Обстеження та визначення стану видільної та кровотворної системи	22
Лабораторне заняття № 15. Обстеження та визначення стану ендокринної та нервової системи	23
Лабораторне заняття № 16. Обстеження та визначення стану кістково-м'язової системи	24
Лабораторне заняття № 17. Компоненти реабілітаційного обстеження	25

Лабораторне заняття № 18. Реабілітаційне втручання	27
Лабораторне заняття № 19. Етапи реабілітаційного обстеження	28
Лабораторне заняття № 20. Складові кваліфікації бакалавра фізичної терапії	29
РОЗДІЛ 3. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	30
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	33

ВСТУП

В основі вивчення дисципліни “Діагностика і моніторинг стану здоров’я” є методи виявлення і діагностування функціональних та органічних реакцій людини на існуючі або потенційні проблеми здоров’я.

Методика обстеження пацієнта служить для виявлення життєво небезпечних симптомів, важливих ознак, які свідчать про зміни стану здоров’я та існуючі загрози. Протягом курсу вивчаються методи виявлення основних синдромів хвороби на різних її стадіях, а також підходи до реабілітаційного обстеження та оцінки станів у динаміці та прогнозах.

Ефективність фізичної терапії може бути досягнута лише на основі послідовності професійних дій. Запропонована відповідна схема може модифікуватись залежно від індивідуальних особливостей пацієнта, характеру хвороби, важкості стану і конкретних умов, в яких знаходиться хворий.

Запропоновані методичні вказівки дозволять забезпечити максимальну самостійність студентів під час підготовки до лабораторних занять. В плані кожної лабораторної є завдання з використанням мережі Інтернет; є питання проблемно-пошукового характеру, що розвиває критичне мислення та підвищує рівень самосвідомості майбутнього професіонала, удосконалюючи його практичну зорієнтованість.

РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Вчення про здоров’я.	2
2	Тема 2. Адаптація. Поняття про норму та її види.	2
3	Тема 3. Поняття про хворобу, етіологію та патогенез.	2
4	Тема 4. Основи діагностики.	2
5	Тема 5. Суб’єктивне обстеження.	2
6	Тема 6. Об’єктивні методи обстеження.	2

7	Тема 7. Діагноз та його види.	2
8	Тема 8. Обстеження та визначення стану дихальної системи.	2
9	Тема 9. Обстеження та визначення стану дихальної системи: аускультация, лабораторні та інструментальні методи.	2
10	Тема 10. Обстеження та визначення стану серцево-судинної системи.	2
11	Тема 11. Обстеження та визначення стану серцево-судинної системи: аускультация, лабораторні та інструментальні методи.	2
Змістовий модуль 2		
12	Тема 12. Обстеження та визначення стану системи травлення.	2
13	Тема 13. Обстеження та визначення стану системи травлення: аускультация, лабораторні та інструментальні методи.	2
14	Тема 14. Обстеження та визначення стану видільної та кровотворної системи.	2
15	Тема 15. Обстеження та визначення стану ендокринної та нервової системи.	2
16	Тема 16. Обстеження та визначення стану кістково-м'язової системи.	2
17	Тема 17. Компоненти реабілітаційного обстеження.	2
18	Тема 18. Реабілітаційне втручання.	2
19	Тема 19. Етапи реабілітаційного обстеження	2
20	Тема 20. Складові кваліфікації бакалавра фізичної терапії.	2
	Всього годин:	40

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторне заняття № 1 ВЧЕННЯ ПРО ЗДОРОВ'Я

Мета: оволодіти сучасними поняттями здоров'я, адаптації та компенсації в їх взаємозв'язку.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з основними існуючими визначеннями здоров'я, виділіть з них ключові ознаки здорової людини. Розкрийте категорії величин здоров'я та суспільного здоров'я.
3. Ознайомтесь з поняттями адаптації й компенсації, порівняйте їх та вкажіть їх значення для стану здоров'я.
4. Наведіть приклади з кожного розглянутого поняття та подумайте, як конкретно можна використовувати цей навчальний матеріал в майбутній роботі.

Короткий огляд теми

В преамбулі Статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) говориться, що здоров'я – це не тільки відсутність хвороб або фізичних дефектів, а стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя. Проте повне фізичне і душевне благополуччя може визначати лише ідеальне здоров'я, яке практично не зустрічається. Тому існують інші визначення здоров'я, що асоціюють його із тривалістю життя, фізичною й розумовою працездатністю, оптимальним рівнем самопочуття, а також із здатністю відтворюватись через потомство – в цілому із здатністю *адаптуватись, відновлюватись та розвиватись*.

Адаптація – це пристосування організму і його структур до мінливих умов зовнішнього середовища. Адаптація забезпечує збереження гомеостазу і попереджує пошкодження в умовах дії факторів навколишнього середовища. За це відповідають резистентні механізми та імунна система.

Компенсація – це процес реалізації компенсаторних реакцій, спрямованих на відновлення порушеного гомеостазу. Компенсація

усуває або зменшує наслідки порушення через заміну функцій ушкодженої частини організму – діяльністю інших частин.

Оснoву адаптації і компенсації складають одні і ті ж механізми, які називаються захисно-присосовними, або захисно-компенсаторними. Різниця між цими поняттями складається в тому, що адаптація розвивається при підвищенні інтенсивності дії звичайних факторів зовнішнього середовища. Пошкодження ще не відбулось, а показники гомеостазу знаходяться в крайніх межах норми. Компенсація розвивається при дії патогенних факторів, коли відбувається пошкодження, а показники гомеостазу виходять за крайні межі норми.

Питання модульного контролю

1. Дайте визначення здоров'я.
2. Розкрийте поняття адаптація.
3. Розкрийте поняття компенсація.

Лабораторне заняття № 2

ПОНЯТТЯ ПРО НОРМУ ТА ЇЇ ВИДИ

Мета: оволодіти знаннями про норми стану органів або функціональних систем організму.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з основними поняттями норми, наведіть приклади.
3. Ознайомтесь з різними видами норми, зокрема у фізичній культурі і спорті; конкретизуйте.
4. Поміркуйте щодо відносності норми, її культурно-історичних змін на прикладах; як будете використовувати це в своїй роботі.

Короткий огляд теми

Норма – це варіант показників діяльності функціональних систем організму, що зустрічається найчастіше. Оскільки показники медичної норми завжди знаходяться в певних границях і обмежені рамками “від” і “до”, то існує поняття про “верхню” та “нижню” межу норми. Окремо взятий показник будь-якого

дослідження не може вважатись нормою. Існують норми вікові, професійні, статистичні, абсолютні, відносні.

В системі фізичної терапії застосовуються такі види норми: *порівняльна, індивідуальна, належна*. Найбільш широко застосовується *належна норма*. За своєю структурою належна норма не однорідна і поділяється на *мінімальну, переважачоюї більшості, ідеальну, стабільну та спеціальну*.

Мінімальні норми визначають стан здоров'я на границі поміж нормою та патологією. *Норми переважачоюї більшості* – середнє значення будь-якого показника діяльності організму в межах великої популяції. *Ідеальні норми* характеризують оптимальні рівні функціонування організму. Вивести одну універсальну норму якогось показника життєдіяльності організму для всіх вікових, статевих, професійних та інших груп населення неможливо. З огляду на це користуються тими нормами, які доцільні в конкретних ситуаціях.

Існують ще *вікова, статєва, регіональна, культурно-історична* норми щодо тіла та його функціональних характеристик.

Питання модульного контролю

1. Дайте визначення поняття норми.
2. Охарактеризуйте види норм.
3. Охарактеризуйте види норм у фізичній терапії.

Лабораторне заняття № 3

ПОНЯТТЯ ПРО ХВОРОБУ, ЕТІОЛОГІЮ ТА ПАТОГЕНЕЗ

Мета: оволодіти знаннями про хворобу, етіологію та патогенез.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з основними визначеннями хвороби і її стадіями.
3. Ознайомтесь з поняттями етіології, групами причин і умов виникнення хвороб; з поняттям патогенезу хвороб і типами процесів та явищ.
4. Поміркуйте: хвороба – причина енергетичних порушень в організмі чи наслідок? Як психологічні фактори ставлення до себе та світу впливають на захворювання й процес одужання?

Короткий огляд теми

Хвороба – це стан організму, при якому під впливом будь-яких пошкоджуючих чинників у ньому виникають не властиві нормі морфологічні та функціональні зміни, які порушують пристосування організму до умов оточуючого середовища. Іншими словами, хвороба – це життя ушкодженого організму за участю процесів компенсації порушених функцій, яке супроводжується різного ступеня порушеннями працездатності, в т.ч. фізичної. Отже, хвороба – це така форма життєвого процесу, при якій реакції організму не відповідають потребам людини в умовах оточуючого середовища.

Етіологія – це вчення про причини і умови виникнення хвороби.

Патогенез – це вчення про механізми розвитку, перебігу і закінчення хвороби. Патогенез вивчає все те, що відбувається після дії причини. Патогенез хвороби завжди включає два типи процесів і явищ. З одного боку, це пошкодження, руйнування, тобто власне патологічні зміни і процеси. Вони ведуть до порушення гомеостазу. З іншого – це захисні, пристосувальні реакції і процеси. Вони спрямовані на усунення порушень гомеостазу, які виникли під впливом патогенних факторів і руйнівних процесів в організмі.

Питання модульного контролю

1. Дайте визначення поняття хвороби, класифікацій хвороб та її стадій.
2. Охарактеризуйте поняття етіології та групи причин і умов виникнення хвороб.
3. Охарактеризуйте поняття патогенезу.

Лабораторне заняття № 4

ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ

Мета: оволодіти знаннями про основи діагностики стану організму.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з методами та етапами обстеження пацієнтів.
3. Порівняйте поняття суб'єктивності пацієнта та суб'єктивності лікаря та наведіть приклади такої суб'єктивності.

4. Поміркуйте: що означає поняття динамічного обстеження та динамічного моніторингу в діагностично-терапевтичному процесі?

Короткий огляд теми

Діагностика: (від грецької *diagnosticus* – здатний розпізнавати) розділ клінічної медицини, що вивчає зміст, методи і послідовність процесу розпізнавання хвороби або особливих фізіологічних станів і оцінки важкості хвороби з метою призначення необхідного лікування та реабілітації.

Робити висновки про стан здоров'я можна суб'єктивно та об'єктивно. У першому випадку людина сама робить висновки про стан свого здоров'я, у другому – висновки робить лікар чи фізичний терапевт, котрий обстежує цю людину.

Методи обстеження пацієнтів поділяються на суб'єктивні та об'єктивні. Суб'єктивні – це проведення розпитування (опитування) пацієнта. Розпізнавання хвороби здійснюється за її симптомами, як явними, так і встановленими за допомогою спеціальних досліджень. До найбільш ранніх діагностичних методів відносяться основні методи лікарського дослідження: анамнез, огляд, пальпація, перкусія, аускультация.

Спеціальні методи розвивалися паралельно розвитку загальних наук і медичних знань.

Висококваліфікований фізичний терапевт має вміти виявити відхилення у здоров'ї пацієнта, постійно працювати з особами, які мають хронічні недуги, вміти “виходжувати” важких хворих, вміти організувати і забезпечити проведення фізичної реабілітації

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте методи обстеження пацієнтів.
2. Опишіть особливості проведення розпитування.
3. Охарактеризуйте необхідність правильного діагностування для проведення ефективної фізичної реабілітації пацієнтів.

Лабораторне заняття № 5

СУБ'ЄКТИВНЕ ОБСТЕЖЕННЯ

Мета: оволодіти знаннями та навичками проведення суб'єктивного обстеження.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з методикою проведення суб'єктивного обстеження пацієнтів та складовими розпитування.
3. Підготуйте кейс хворого та в парах відпрацюйте методику проведення суб'єктивного обстеження.
4. Поміркуйте: при якій поведінці медперсоналу фаза первинного обстеження стане фактично початком лікування збоку персоналу та одужання збоку пацієнта? Що заважає цьому процесу та як його можна оптимізувати?

Короткий огляд теми

Обстеження починається з опитування. Складові частини розпитування: паспортна частина, скарги, анамнез хвороби та анамнез життя.

Основні скарги – це скарги, які найбільше турбують пацієнта в теперішній час і в зв'язку з наявністю яких, він звернувся за допомогою.

Історія хвороби повинна відображати перебіг захворювання від моменту появи перших ознак до моменту обстеження. Тут необхідно детально описати розвиток і перебіг хвороби, починаючи від перших її проявів до моменту поступлення пацієнта в лікарню. Анамнез життя починають збирати із з'ясування автобіографічних даних: місце народження пацієнта, чи народився він у строк, як ріс і розвивався, коли почав ходити, розмовляти.

Сімейний анамнез – сімейні хвороби, сімейні звички та спосіб життя, що впливають на поведінку та стан організму пацієнта.

Врахування алергологічного, епідеміологічного, професійного, радіологічного, страхового анамнезу при складанні історії життя пацієнта.

Питання модульного контролю

1. Сформулюйте важливість правильно проведеного суб'єктивного обстеження.
2. Охарактеризуйте складові паспортної частини розпитування.
3. Опишіть характеристику скарг пацієнта.
4. Розкрийте послідовність проведення анамнезу захворювання.
5. Розкрийте послідовність проведення анамнезу життя.

Лабораторне заняття № 6

ОБ'ЄКТИВНІ МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ

Мета: оволодіти знаннями та навичками проведення об'єктивного обстеження.

Завдання:

1. Вивчіть літературу з теми.
2. Ознайомтесь з основними та додатковими об'єктивними методами обстеження пацієнтів.
3. Ознайомтесь з назвами та основними ознаками різних станів свідомості.
4. Подумайте, для чого фізичному терапевту вміти розрізняти пацієнтів за типологією будови тіла? До якого конституційного типу ви відносите себе?

Короткий огляд теми

Об'єктивні методи обстеження поділяються на основні та додаткові. Основні об'єктивні методи обстеження – це огляд, пальпація, перкусія і аускультация.

Пальпація – клінічний метод обстеження з метою виявлення об'єктивних симптомів захворювання з допомогою обмацування органів і тканин. Перкусія – клінічний метод дослідження за допомогою вистукування, з метою визначення фізичних властивостей органів, топографічного співвідношення між ними. Аускультация – вислуховування самостійно виникаючих в організмі звукових явищ.

Додаткові об'єктивні методи поділяються на інструментальні та лабораторні. До інструментальних відносяться: рентгенологічні, радіоізотопні, ендоскопічні, ультразвукові і функціональні. Із лабораторних методів частіше застосовують дослідження крові, сечі, шлункового і дуоденального вмісту, харкотиння, калу.

Свідомість в нормі ясна. Порушена свідомість – це помутніння та виключення. Види помутніння: делірій, агенція, онейроїд, сутінковий стан, стан амбулаторного автоматизму.

Виключена свідомість: обнобуляція, сомноленція, ступор, сопор, кома, непритомність.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте основні та додаткові об'єктивні методи обстеження пацієнтів.
2. Охарактеризуйте різні стани свідомості.
3. Опишіть правила та порядок проведення об'єктивного обстеження.

Лабораторне заняття № 7

ДІАГНОЗ ТА ЙОГО ВИДИ

Мета: оволодіти знаннями та навичками визначення та формулювання діагнозу хвороб.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
 2. Охарактеризуйте суть діагнозу та його види.
 3. Розкрийте принципи диференціальної діагностики.
 4. Подумайте, які хвороби діагностувати легко, а які важко?
- Як впливає постановка діагнозу на різних хворих?

Короткий огляд теми

Діагноз – короткий висновок про суть захворювання, виражений медичною термінологією.

Діагноз – це стислий задокументований висновок про наявну хворобу, виражений в стандартних медичних термінах. При діагностуванні необхідно простежити розвиток захворювання від виявлення етіологічного моменту і оцінки стану організму на початковий період через увесь хід розвитку патологічного процесу до клінічної картини на момент обстеження.

Види діагнозів: попередній, диференціальний і заключний.

Попередній діагноз виставляється на основі скарг, анамнезу хвороби і життя, даних об'єктивного обстеження, проведених не повністю, тобто не у всіх деталях. Диференціальний діагноз – це коли проводиться порівнювання клінічної картини даного захворювання з симптомами інших ймовірних хвороб.

Заключний діагноз виставляється лише після того, як проаналізовані всі об'єктивні і суб'єктивні симптоми, проведені всі необхідні обстеження і нема ніяких сумнівів у правильності діагнозу.

Коли у пацієнта виявлено не одне захворювання, а два і більше, слід виділяти діагноз основний і супутній.

Питання модульного контролю

1. Дайте визначення діагнозу.
2. Опишіть види діагнозів.
3. Розшифруйте суть попереднього діагнозу.
4. Розшифруйте суть диференціального діагнозу.
5. Розшифруйте суть заключного діагнозу.

Лабораторне заняття № 8

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану дихальної системи.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Вивчіть основні симптоми при захворюваннях органів дихання.

3. Ознайомитися з методикою обстеження пульмонологічних пацієнтів з відеоматеріалів в Інтернеті та попрактикуйтесь. Запишіть точну назву відео в зошит та посилання на нього.

4. Зробіть малюнок дихальної системи з позначеннями її складових, розмістивши тут же прилягаючі органи. Випишіть назви захворювань з основними симптомами. Варіант цього завдання: створення презентації.

Короткий огляд теми

Основні та другорядні скарги.

Статичний огляд грудної клітки. Динамічний огляд грудної клітки. Пальпація грудної клітки.

За допомогою топографічної перкусії визначають межі органів, їх розміри та форму. Після дослідження нижніх меж легень при спокійному диханні визначають рухомість нижніх легневих країв при максимальному вдиху і видиху. Таку рухомість легень називають активною. Положення верхніх меж легень або верхівок, визначають як спереду, так і ззаду.

Порівняльну перкусію за можливості проводять у вертикальному положенні пацієнта, при рівному і неглибокому диханні. Характер перкуторного звуку на симетричних ділянках грудної клітки: наявність основних перкуторних тонів, якість

перкуторного звуку над легенями (ясний легеневий, притуплений, тупий, тимпанічний, коробковий, металевий, звук тріснутого глечика).

Порівнюють звуки на симетричних ділянках легень зверху вниз спереду і ззаду.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте основні симптоми при захворюваннях органів дихання.
2. Розкрийте правила та порядок проведення опитування.
3. Розкрийте правила проведення огляду.
4. Розкрийте правила проведення пальпації.
5. Розкрийте правила проведення перкусії легень.

Лабораторне заняття № 9

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ: АУСКУЛЬТАЦІЯ, ЛАБОРАТОРНІ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану дихальної системи.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Вивчіть правила і порядок проведення аускультатії при захворюваннях органів дихання.
3. Ознайомтесь з нормальними та можливими патологічними змінами, які виявляються під час обстеження пульмонологічних пацієнтів. Знайдіть відповідне відео в інтернеті та навчіться практично розрізняти симптоми захворювань при аускультатії. Запишіть точну назву відео в зошит.
4. Ознайомтесь з лабораторними та інструментальними методами обстеження пульмонологічних пацієнтів. Уточніть процедуру кожного дослідження та дізнайтесь, що воно виявляє.

Короткий огляд теми

Аускультатія здійснюється в тій же послідовності, що і порівняльна перкусія, при спокійному, середньої глибини диханні, бажано у стоячому або сидячому положенні пацієнта. Вислуховування легень проводять суворо на симетричних точках правої і лівої половини грудної клітки. Аускультатію починають

спочатку спереду і зверху, поступово переміщуючи стетофонендоскоп вниз і в сторони. Потім в тій же послідовності вислуховують легені ззаду і в підпахвових ділянках.

В нормі при аускультатії легень ми чуємо *основні дихальні шуми – везикулярне* (альвеолярне) дихання, яке вислуховується над легеневою тканиною, і *бронхіальне* (ларинготрахеальне) дихання, яке чути над гортанню, трахеєю і областю розташування великих бронхів. При патології в легенях чути *додаткові* (побічні) *дихальні шуми: хрипи, крепітація, шум тертя плеври.*

Лабораторні методи: аналізи крові, харкотиння, сечі, плевральної рідини. Інструментальні методи: флюорографія, рентгенографія, рентгеноскопія, томографія, спірометрія, спірографія, бронхографія, бронхоскопія, проба на реакцію Манту, плевральна пункція.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте правила і порядок проведення аускультатії при захворюваннях органів дихання.

2. Опишіть нормальні та можливі патологічні зміни, які виявляються під час аускультатії пульмонологічних пацієнтів.

3. Охарактеризуйте лабораторні та інструментальні дослідження, які застосовуються для обстеження пульмонологічних пацієнтів.

Лабораторне заняття № 10

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану серцево-судинної системи.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Вивчіть основні симптоми при захворюваннях серцево-судинної системи.

3. Ознайомтесь з методикою обстеження кардіологічних пацієнтів. Знайдіть відео та відпрацюйте методику проведення опитування, огляду, пальпації та перкусії кардіологічних пацієнтів.

4. Подумайте, який тип людей в групі ризику «сердечників»?
Короткий огляд теми

Скарги. Огляд області серця і великих судин.

Пальпація - дослідження пульсу (частота, наповнення, напруження, величина, ритм). Визначення властивостей верхівкового поштовху (сильний чи слабкий, обмежений чи розлитий), місце його розташування (в якому міжребер'ї і по якій лінії; зміщення при положенні на правому і лівому боці). Серцевий поштовх (в нормі не визначається). "Котяче муркотіння".

Методом перкусії визначають величину, положення, конфігурацію серця і ширину судинного пучка. Проводять у вертикальному положенні пацієнта або в сидячому положенні з опущеними ногами. Серце, як безповітряний орган, під час перкусії дає тупий звук. Однак з боків воно частково прикрите легеньми, внаслідок чого виявляється *відносна тупість серця*, яка відповідає істинним межах серця і є проекцією передньої поверхні серця на грудну клітку. *Абсолютна тупість серця* – передня поверхня серця, яка не прикрита легеньми, а прилягає до грудної клітки.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте основні симптоми при захворюваннях серцево-судинної системи.
2. Розкрийте правила та порядок проведення опитування.
3. Розкрийте правила проведення огляду.
4. Розкрийте правила проведення пальпації.
5. Розкрийте правила проведення перкусії кардіологічних пацієнтів.

Лабораторне заняття № 11

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ: АУСКУЛЬТАЦІЯ, ЛАБОРАТОРНІ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану серцево-судинної системи.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Вивчіть правила і порядок проведення аускультативної кардіологічної пацієнтів. Ознайомтеся з нормальними та можливими патологічними симптомами при кардіологічному обстеженні клієнтів/пацієнтів за наявністю та характером шумів, за

сердечним ритмом. Знайдіть відповідне відео та попрактикуйтеся розрізняти кардіологічні симптоми за шумами та ритмом. Запишіть точну назву відео та посилання на нього в зошит.

3. Ознайомтесь лабораторними та інструментальними методами обстеження кардіологічних пацієнтів.

4. Подумайте, якими можуть бути механізми відновлення серцево-судинної системи після перенесеного інфаркту? Які умови потрібно створити?

Короткий огляд теми

Аускультацию серця проводять у положенні пацієнта стоячи, лежачи на спині і на лівому боці. Краще чути діяльність серця під час затримки дихання, що дає змогу усунути звукові явища з боку легень. При аускультатії серця клапани слід вислуховувати в порядку зменшення частоти їх ураження у визначених місцях (стандартних точках), куди найкраще проводяться звуки з кожного клапана.

У здорових осіб під час аускультатії серця чути звукові явища, які виникають під час діяльності серця і називаються серцевими тонами. Аускультатія серця проводиться в чіткій послідовності за п'ятьма точками: спочатку мі тральний клапан, потім клапан аорти, далі клапан легеневої артерії, тоді трьохстулковий клапан, нарешті – аортальний клапан. В патології при аускультатії серця, крім тонів, вислуховуються звукові явища, які називаються серцевими шумами – систолічний і діастолічний.

До порушень серця відносяться аритмії: синусові, ектопічні, аритмії блокади міокарду, мигтіння й тріпотіння шлуночків і передсердь.

Лабораторні методи дослідження: аналізи крові та сечі. Інструментальні методи дослідження: вимірювання тиску, рентгенографія, електрокардіографія, фонографія, вектор електрокардіографія, ехокардіографія, зондування серця.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте правила і порядок проведення аускультатії при захворюваннях серцево-судинної системи.

2. Опишіть нормальні та можливі патологічні зміни, які виявляються під час аускультатії кардіологічних пацієнтів.

3. Охарактеризуйте лабораторні та інструментальні дослідження, які застосовуються для обстеження кардіологічних пацієнтів.

Лабораторне заняття № 12

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ СИСТЕМИ ТРАВЛЕННЯ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану системи травлення.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Вивчіть основні симптоми при захворюваннях системи травлення.
3. Ознайомтесь з методикою обстеження гастроентерологічних пацієнтів з текстів та відео, посилання на яке запишіть в зошит. Відпрацюйте методики практично.
4. Подумайте, як компресія та недостатній дренаж через застійні явища спонукають системні порушення організму?

Короткий огляд теми

Скарги пацієнтів.

Огляд порожнини рота.

Огляд живота.

Поверхнева орієнтовна пальпація.

Пальпацію живота бажано проводити натще і після випорожнення кишечника.

Перитонеальний симптом Щоткіна-Блюмберга, симптоми Кера, Мюссі-Георгієвського, Мейо-Робсона, Ортнера.

Глибока методична ковзна (топографічна) пальпація за Образцовим-Стражеско (пальпація сигмоподібної кишки, сліпої з червоподібним відростком, висхідна і низхідна частина ободової кишки, шлунок, поперечно-ободова, печінка, селезінка, дванадцятипала кишка, підшлункова залоза і нирки, пряма кишка).

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте основні симптоми при захворюваннях системи травлення.
2. Розкрийте правила та порядок проведення опитування.
3. Розкрийте правила проведення огляду.

4. Розкрийте правила проведення поверхневої пальпації живота.

5. Глибока методична ковзна (топографічна) пальпація за Образцовим-Стражеско гастроентерологічних пацієнтів.

Лабораторне заняття № 13

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ СИСТЕМИ ТРАВЛЕННЯ: АУСКУЛЬТАЦІЯ, ЛАБОРАТОРНІ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану системи травлення.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Вивчіть правила і порядок проведення перкусії та аускультатії органів травлення.

3. Ознайомтесь з нормальними та можливими патологічними змінами, які виявляються під час обстеження гастроентерологічних пацієнтів аускультатійно-перкуторно та за лабораторними й інструментальними методами. Знайдіть відео, запишіть посилання в зошит. Відпрацюйте методи дослідження хворих з різними відхиленнями в роботі ШКТ.

4. Подумайте, які емоції та психічні стани викликають порушення в ШКТ? Які механізми тут задіяні?

Короткий огляд теми

Визначення нижньої межі шлунка методом перкусії. Виявлення вільної рідини (асцит) в черевній порожнині методом перкусії при зміні положення пацієнта (лежачи на спині і боках, стоячи).

Перкусія печінки дозволяє визначити її величину і межі. Звичайно встановлюють верхню і нижню межі абсолютної тупості печінки.

Розміри печінки по Курлову в нормі. Симптом Ортнера.

Визначення нижньої межі шлунка методом пальпаторної аускультатії. Вислуховування кишкових шумів (інтенсивність, відсутність шумів), буркотіння. Шум тертя очеревини (над

печінкою, жовчним міхуром, селезінкою). Вислуховування черевної аорти і брижових артерій.

Лабораторні аналізи секретії (зондуванням), крові, калу. Інструментальні дослідження: рентгеноскопія, рентгенографія, езофагогастродуоденоскопія, холецистографія, ректороманоскопія, колоноскопія, ультразвукове обстеження, радіоізотопія.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте правила і порядок проведення перкусії при захворюваннях системи травлення.

2. Охарактеризуйте правила і порядок проведення аускультатії при захворюваннях системи травлення.

3. Охарактеризуйте лабораторні та інструментальні дослідження, які застосовуються для обстеження гастроентерологічних пацієнтів.

Лабораторне заняття № 14

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ВИДІЛЬНОЇ ТА КРОВОТВОРНОЇ СИСТЕМ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану видільної та кровотворної систем.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Вивчіть основні симптоми при захворюваннях видільної та кровотворної систем.

3. Ознайомтесь з методикою обстеження пацієнтів з текстів та відео, посилання на яке впишіть в зошит. Відпрацюйте методику обстеження.

4. Подумайте, які психогенні фактори опосередковано можуть викликати порушення в сечовидільній та кровотворній системі?

Короткий огляд теми

Скарги пацієнтів.

Огляд.

Пальпація нирок в стоячому положенні за Боткіним С.П., в лежачому на спині – двома руками, ступінь зміщення нирок.

Симптом Пастернацького – постукування правої і лівої поперекової області (болючість – позитивний).

Місця, де промацуються лімфатичні вузли, їх розмір, форма (кругла, овальна, неправильна), консистенція (тверді, м'які).

Пальпація селезінки в горизонтальному і боковому положенні (на правому боці): розміри (на скільки виходить з-під реберної дуги), консистенція (щільна, м'яка), поверхня (рівна, горбиста), болючість, рухомість.

Визначення верхньої і нижньої меж селезінки, довжина її в сантиметрах. Вистукування кісток.

Вислуховування наявності шуму тертя очеревини над селезінкою.

Лабораторні дослідження крові, пункція, біопсія. Інструментальні дослідження: рентген, цистоскопія, пієлографія, ультразвук, катетеризація, ізотопне дослідження, томографія.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте основні симптоми при захворюваннях видільної та кровотворної систем.

2. Розкрийте правила та порядок проведення опитування.

3. Розкрийте правила проведення огляду.

4. Розкрийте правила проведення пальпації, перкусії та аускультатії при захворюваннях видільної та кровотворної систем.

Лабораторне заняття № 15

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ЕНДОКРИННОЇ ТА НЕРВОВОЇ СИСТЕМ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану ендокринної та нервової систем.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.

2. Вивчіть основні симптоми при захворюваннях ендокринної та нервової систем.

3. Ознайомтесь з методикою обстеження пацієнтів за текстами та відео, що знайдете в інтернеті; запишіть посилання на нього в зошит. Відпрацюйте методику обстеження.

4. Подумайте, як пов'язані ендокринна та нервова системи та яку з цих двох систем варто вивчати першою в анатомії?

Короткий огляд теми

Методика дослідження стану ендокринної системи складається із збирання анамнезу, огляду хворого, пальпації, аускультатії, лабораторно-інструментальних методів дослідження як загальних, так і спеціальних.

Для клінічного огляду важливою умовою є дотримання послідовності обстеження ендокринних органів: гіпофіз, щитовидна залоза, паращитовидні залози, підшлункова залоза, надниркові залози, статеві залози.

Для діагностики захворювань ендокринної системи необхідно використовувати спеціальні лабораторні дослідження, а саме визначення вмісту гормонів у різних біологічних рідинах.

Скарги неврологічних пацієнтів.

Психічна сфера. Сфера чутливості.

Рухова сфера. Рефлекторна сфера.

Вегетативна сфера. Дермографізм: червоний, білий; підсилений, послаблений. Гіпергідроз.

Лабораторні та інструментальні дослідження.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте основні симптоми при захворюваннях ендокринної та нервової систем.
2. Розкрийте правила та порядок проведення опитування.
3. Розкрийте правила проведення огляду.
4. Розкрийте правила проведення пальпації, перкусії та аускультатії при захворюваннях ендокринної та нервової систем.

Лабораторне заняття № 16

ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ КІСТКОВО-М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ

Мета: оволодіти знаннями та навичками обстеження та визначення стану кістково-м'язової системи.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з мануально-м'язовим тестуванням за методом Ловетта та іншими техніками тестування кістково-м'язової системи. Знайдіть відео в інтернеті, запишіть посилання в зошит. Відпрацюйте методи дослідження в парах.

3. Відпрацюйте методику проведення опитування, огляду, пальпації, перкусії та аускультатії пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату.

4. Подумайте, на які групи можна поділити усі порушення опорно-рухового апарату? Які особливості дослідження стану опорно-рухового апарату у дітей?

Короткий огляд теми

Методика Ловетта полягає у наданні тілу людини такого положення, при якому з роботи максимально вилучені м'язи синергисти. Знання цих позицій значно полегшить діагностування ушкодженого м'яза, дозволить використовувати їх для тренування певних м'язів.

Опір повинен застосовуватись відповідно до віку, статі та загального стану пацієнта.

За Ловеттом є наступні ступені сили м'язів:

0 = повна відсутність напруження м'яза;

1 = сліди напруження, тобто напруження без руху;

2 = виразне напруження м'яза і здатність виконати рух без допомоги фізичного терапевта, без сили тяжіння;

3 = повна амплітуда руху проти сили тяжіння;

4 = повна амплітуда руху з середнім опором по всій амплітуді;

5 = повна амплітуда з максимальним опором.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте основні симптоми при захворюваннях кістково-м'язової системи.

2. Розкрийте правила та порядок проведення опитування.

3. Розкрийте правила проведення огляду.

4. Розкрийте правила проведення обстеження кістково-м'язової системи за допомогою мануально-м'язового тестування за методом Ловетта.

Лабораторне заняття № 17

КОМПОНЕНТИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ОБСТЕЖЕННЯ

Мета: оволодіти знаннями та навичками проведення реабілітаційного обстеження.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь зі складовими клінічної діяльності фізичного терапевта.

3. Уточніть процедуру та правила реабілітаційного обстеження, порядком встановлення реабілітаційного діагнозу. Знайдіть відео по темі та запишіть посилання в зошит.

4. Подумайте, які вміння та навички має поєднувати в собі фізичний терапевт, на якого є високий попит на ринку послуг?

Короткий огляд теми

Всього існує 5 складових клінічної діяльності фізичного терапевта:

- Обстеження або огляд.
- Оцінювання.
- Визначення реабілітаційного діагнозу.
- Складання прогнозу.
- Здійснення реабілітаційного втручання.

Реабілітаційне обстеження є першим кроком у процесі фізичної терапії. Воно полягає в оцінці фізичного стану пацієнта, аналізі споріднених чинників і передбачає три компоненти:

- складання історії рухової дисфункції;
- огляд відповідних систем організму;
- відбір і застосування спеціальних вимірювань і тестів для отримання цифрової інформації.

Важливим динамічним процесом алгоритму фізичної реабілітації є *оцінювання*, у якому фізичний терапевт робить висновки на основі зібраної при обстеженні інформації. Отримані дані систематизуються і аналізуються. Невід'ємною складовою професійної майстерності при обстеженні та оцінюванні є вміння фізичного терапевта виявляти зв'язок між проблемами і визначити найголовнішу з точки зору причинно-наслідкових зв'язків.

Визначення реабілітаційного діагнозу є кінцевим результатом оцінювання, тобто аналізу і синтезу інформації, отриманої при обстеженні пацієнта.

Реабілітаційний діагноз містить у собі групу симптомів і синдромів та дозволяє фізичному терапевту визначити оптимальну для кожного пацієнта стратегію втручання.

Визначення реабілітаційного діагнозу є останнім етапом діагностичного процесу, який охоплює таке:

- складання історії рухової дисфункції;
- проведення огляду;
- відбір і застосування спеціальних тестів та вимірювань;
- трактування всіх отриманих даних;
- впорядкування (систематизація) отриманих даних.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте складові клінічної діяльності фізичного терапевта.

2. Розкрийте суть реабілітаційного обстеження.

3. Розкрийте правила проведення реабілітаційного обстеження.

4. Розкрийте суть реабілітаційного діагнозу.

Лабораторне заняття № 18

РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ВТРУЧАННЯ

Мета: оволодіти знаннями та навичками проведення реабілітаційного втручання.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.

2. Ознайомтесь з особливостями реабілітаційного втручання фізичного терапевта та його складовими.

3. Знайдіть відповідні відео, що можна використати як навчальні та запишіть в зошит посилання на них.

4. Подумайте, як фізичний терапевт може здійснювати *психологічне* втручання на початку та в процесі роботи з пацієнтом?

Короткий огляд теми

Реабілітаційне втручання є кваліфікованою цілеспрямованою взаємодією фізичного терапевта і пацієнта з використанням різних методів та засобів для досягнення змін у стані пацієнта згідно з діагнозом і прогнозом. Професійна майстерність фізичного терапевта спрямовується як на корекцію виявлених рухових дисфункцій, так і на запобігання їх виникненню, хоча у практичній діяльності елементи кожного з цих підходів часто поєднуються.

Розглядають три складові втручання:

- пряме втручання;

- навчання та інструктаж;
- координування, спілкування, ведення документації.

Приймаючи рішення щодо втручання, фізичний терапевт бере до уваги ряд чинників.

Навчання та інструктаж є важливими аспектами клінічної діяльності фізичного терапевта і складовою реабілітаційного втручання.

Координування, комунікація та ведення документації розглядаються асоціацією фізичної терапії як окремі складові реабілітаційного втручання. Вони забезпечують пацієнту можливість отримати скоординовані, ефективні і раціональні, з точки зору фінансових витрат, послуги.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте особливості реабілітаційного втручання фізичного терапевта.
2. Розкрийте складові реабілітаційного втручання.
3. Розкрийте чинники, які впливають на якість реабілітаційного втручання.

Лабораторне заняття № 19

ЕЛЕМЕНТИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ОБСТЕЖЕННЯ

Мета: оволодіти знаннями та навичками застосування окремих елементів реабілітаційного обстеження.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з елементами реабілітаційного обстеження фізичного терапевта, з реабілітаційним діагнозом і плануванням втручання
3. Знайдіть відео по темі та запишіть посилання в зошит.
4. Подумайте, як діагноз впливає на мотивацію? Який ефект дає ведення клієнтом «Журнала одужання»? Що в ньому може бути?

Короткий огляд теми

Реабілітаційне обстеження пацієнта є складовою кваліфікації бакалавра фізичної терапії, яка передбачає вміння обстежити фізичний статус пацієнта, його функціональні

можливості і потреби з використанням науково-обґрунтованого підходу. Воно охоплює три елементи:

1. Визначення спільно з пацієнтом потенційного ефекту пропонувані реабілітаційних послуг.

2. Збір попередньої інформації, що стосується стану здоров'я пацієнта, проведеного лікування і потреби у реабілітаційному втручанні.

3. Збір кількісної та якісної інформації, яка стосується висловлених пацієнтом потреб і реабілітаційної практики.

Встановлення *реабілітаційного діагнозу* і планування *втручання* є складовою кваліфікації бакалавра фізичної терапії, яка передбачає вміння проаналізувати потреби пацієнта, встановити реабілітаційний діагноз і прогноз, розробити науково-обґрунтовану і зорієнтовану на результат стратегію втручання.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте особливості реабілітаційного обстеження.

2. Розкрийте основні елементи проведення реабілітаційного обстеження.

3. Розкрийте особливості встановлення реабілітаційного діагнозу і планування втручання фізичним терапевтом, як складових кваліфікації.

Лабораторне заняття № 20

СКЛАДОВІ КВАЛІФІКАЦІЇ БАКАЛАВРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Мета: оволодіти знаннями та навичками ділового спілкування та співпраці бакалавра фізичної терапії.

Завдання:

1. Вивчіть літературу за темою.

2. Ознайомтесь з особливостями ділового спілкування і співпраці фізичного терапевта, зі складовими кваліфікації бакалавра фізичної терапії.

3. Підберіть відповідні відеоматеріали, вивчіть інформацію з них, запишіть посилання та точну назву відео в зошит.

4. Подумайте, як, в яких формах можна використовувати історії одужання колишніх пацієнтів для мотивації теперішніх?

Короткий огляд теми

Ділове спілкування і співпраця є складовою кваліфікації бакалавра фізичної терапії, яка описує спілкування з пацієнтом, пов'язаними особами, членами медичного колективу для налагодження співпраці і координації діяльності. Складова охоплює шість елементів кваліфікації:

1. Ефективне спілкування з пацієнтом, пов'язаними особами та колегами.

2. Результативна співпраця і робота у групі фахівців різних спеціальностей.

4. Допомога пацієнту у прийнятті рішень щодо втручання.

5. Систематичне ведення записів і забезпечення відповідного доступу до точної та об'єктивної інформації про пацієнта і реабілітаційні послуги.

6. Документування результатів реабілітаційного обстеження, втручання і оцінки.

7. Збереження конфіденційності.

Збереження конфіденційності стосується письмової та усної інформації про пацієнта і регламентується правовими та етичними нормами.

Питання модульного контролю

1. Охарактеризуйте особливості ділового спілкування і співпраці.

2. Розкрийте складові кваліфікації бакалавра фізичної терапії.

3. Розкрийте особливості професійної діяльності фізичних терапевтів, як складових кваліфікації.

РОЗДІЛ 3. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Вид контролю: 2 семестр – курсова робота, залік

1. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни оцінюється:

участь студентів в обговоренні питань, винесених на лабораторні заняття та проблемних ситуацій; розв'язок ситуаційних вправ; самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою лабораторного заняття; на кожному лабораторному занятті проводиться письмове опитування по темі у вигляді визначення п'яти понять або 10 тестів закритої форми з однією правильною

відповіддю з 5-ти можливих; оцінюється звіт по ІНДЗ; проведення модульного поточного контролю через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

2. Підсумковий контроль знань – залік відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

Розподіл балів при оцінюванні										Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль №1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5		
Змістовий модуль №2										МК-1 20 МК-2 20 Лекції 10	100
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20		
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5		

Виконання курсової роботи			Сума
Пояснювальна записка	Теоретична частина	Захист роботи	
До 20	До 40	До 40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Внутрішні хвороби / Р. О. Сабадишин, В. М. Баніт, І. М. Григус і ін. Рівне : ВАТ “Рівненська друкарня”, 2004. 544 с.
2. Григус І. М. План обстеження терапевтичного хворого та схема історії хвороби. Рівне, 2000. 21 с.
3. Григус І. М., Нагорна О. Б., Горчак В. В. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта : навч. посіб. Рівне, 2017. 128 с.
4. Григус І. М. Реабілітаційне обстеження та визначення стану здоров'я. Рівне, 2013. 72 с.
5. Костенко І. Ф. Обстеження та оцінювання стану здоров'я людини : підручник. К. : Медицина, 2014. 278 с.
6. Санологія (медичні аспекти валеології): підручник для лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Г. Л. Апанасенко, Л. А. Попова, А. В. Магльований. Л. : ПП «Кварт», 2011. 303 с.
7. Терапія: підручник / Швед М. І., Пасечко Н. В., Білик Л. С. та ін.; за ред. М. І. Шведа, Н. В. Пасечко. 2-ге вид. Тернопіль: ТДМУ, 2016. 648 с.

Допоміжна

1. Англо-Український ілюстрований медичний словник Дорланда. У двох томах. Львів, “НАУТІЛУС”, 2002. 2688 с.
2. Белова А. Н. Нейрореабілітація: руководство для врачей. 2-е изд., перераб. и доп. М. : Антидор, 2002. С. 237–243.
3. Бойчук Т., Голубева М., Левандовський О., Войчишин Л. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навчальний посібник. Л.: ЗУКЦ. 240 с.
4. Грибан В. Г. Валеологія : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 256 с.
5. Григор'єв П. Я. і ін. Хвороби органів травлення (діагностика і лікування). Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. 448 с.
6. Григус І. М. Фізична реабілітація в пульмонології : навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2015. 258 с.
7. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи : навчальний посібник (Гриф Міністерства освіти

і науки, молоді та спорту України № 1/11-8114 від 29.08.11 р.). Рівне, 2011. 186 с.

8. Григус І. М., Брега Л. Б. Фізична терапія в кардіології : навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2018. 268 с.

9. Гриньова М. В. Методика викладання валеології. Полтава : АСМІ, 2001. 155 с.

10. Огороков А. Н. Диагностика болезней внутренних органов: Т. 3. М. : Мед. лит., 2003. 464 с.

11. Полушкина Н. Н. Пропедевтика внутренних болезней: учеб. пособие для студентов высш. мед. учеб. заведений. М. : Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2005. 287 с.

12. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими. За заг. ред. А. В. Єпішина. Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. 768 с.

13. Тучапська Г. В. Абетка здоров'я: навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 208 с.

14. Хворостінка В. М., Моїсеєнко Т. А., Журавльова Л. В. Факультетська терапія: 2-ге вид. : підручник; За ред. В. М. Хворостінки. Харків : Факт, 2003. 888 с.

15. Швесткова О., Сладкова П. та кол. Фізична терапія : підручник. Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. Диагностика і моніторинг стану здоров'я. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/7241>

2. Методи діагностики стану здоров'я населення. URL: http://manyava.org/publ/metodi_diagnostiki_stanu_zdorov_96_ja_naselennja/14-1-0-365

3. Моніторинг здоров'я. Поняття про моніторинг здоров'я. URL: <https://mozok.click/1958-montoring-zdorovyva-ponyattya-promontoring-zdorovyva.html>

4. Диагностика як складова системи формування здорового способу життя. URL:

https://studopedia.com.ua/1_53059_diagnostika-yak-skladova-sistemi-formuvannya-zdorovogo-sposobu-zhittya.html